

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація

Спеціалізація 227.01 Фізична терапія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України
Викладач (-і)	Єгрешій Олег Ігорович
Контактний телефон викладача	0677383657
Е-mail викладача	ludyna@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно графіку
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Історія України – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія української культури концентрує у собі такі взаємопов’язані речі, як національна мова, традиції та історична пам’ять. Вводячи студентів спеціальності у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, ми намагаємося представити головні історичні віхи становлення та розвитку української нації, простежити процес формування національно-культурних цінностей із «задньою думкою», що засвоєні уміння і навички, знадобляться їм для роботи по спеціальності</p> <p>Увагу приділено також з’ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності історії, її структури, у взаємозв’язку з суспільно-політичними та економічними процесами нинішньої доби, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, а також вділяється увага небезпекам, що постають нині перед українським і світовим соціумами. За нашим задумом, поінформовані студенти у майбутньому зможуть інформувати про зазначені цивілізаційні виклики і своєму контактному середовищу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни: студент повинен засвоїти весь матеріал з історії і культури України при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, колоквиумів, захистів краєзнавчих робіт тощо. Засвоїти важливі дати з історії України, орієнтуватися у визначенні історичних епох, володіти історичною термінологією, глосарієм.</p> <p>Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Історія України» є засвоєння ними знань та набуття навичок щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів із основною хронологією подій, рубіжними датами і ключовими подіями історичного минулого України; - ознайомити студентів спеціальності із основною періодизацією 	

історичного процесу;

- запропонувати студентам прізвища основних дійових осіб історичного минулого України;
- навчити студентів мислити у широкому всесвітньо-історичному контексті, залучаючи відповідний фактичний матеріал;
- навчити студентів оволодівати основними навичками написання краєзнавчих робіт;
- навчити студентів зіставляти історичні події із сучасністю. Давати оціночні судження сучасним подіям, «екстраполювати епохами»

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК 6 Здатність спілкуватися першою (рідною) мовою правильно і логічно будувати своє усне і писемне мовлення.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
лекції	12 год.
лабораторні / практичні / семінарські	18 год.

самостійна робота		60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний	
1	227 Терапія та реабілітація	1	нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.90		
		лекції	Пр.	Самостійна робота
Тема 1 Вступ. Найдавніші часи в історії України		2		2
Тема 2 Київська Русь.				2
Тема 3 Галицько-Волинська держава				2
Тема 4. Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – початок XVI ст.):		1		2
Тема 5. Виникнення козацтва. Запорізька Січ.		1		2
Тема 6. Українські землі у складі Речі Посполитої (остання третина XVI – перша половина XVII ст.).		1		2
Тема 7. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького.			2	2
Тема 8. Політичне становище України в другій половині XVII ст.		1		2
Тема 9. Українські землі у складі Російської імперії у XVIII ст.		1		2
Тема 10. Українські землі у складі Російської імперії у XIX ст.		1		6
Тема 11. Українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX ст.			2	4
Тема 12. Україна на початку XX ст.				4
Тема 13. Центральна Рада. Українська Гетьманська держава.		2		6
Тема 14. Директорія УНР. Західно-Українська Народна Республіка			2	4
Тема 15. Українські землі у міжвоєнний період.			2	6

Тема 16. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945).		2	2
Тема 17. Україна у складі СРСР (1945–1991).	2	2	4
Тема 18. Україна – незалежна держава.		2	2
Всього:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Робота на парах	Оцінка за контроль самостійної роботи	Оцінка за додаткову роботу	Разом
80	10	10	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,8, відповідно – максимальний бал за всі отриманні заняття у підсумку може скласти 80 балів.
- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 80 балів), отриманих балів за контроль самостійної роботи (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 10 балів), оцінки за письмову (додаткову) роботу (написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, зарахування результатів неформальної освіти і т.д.) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал може скласти 10 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не склав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно

знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні вміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні вміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні вміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Письмово виконуються контрольні роботи, які проводяться у вигляді тестового контролю рівня знань студентів на паперових носіях (або в системі дистанційного навчання). Під час контрольної роботи студент отримує 25-50 тестів, на розв'язання кожного з яких надається 1 хвилина. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою у % правильних відповідей.
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: <ul style="list-style-type: none"> ● Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ● Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені

	<p><u>Василя Стефаника.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Положення про запобігання академічному плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника .</u> • <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</u> • <u>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</u> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається <u>Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</u></p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»</u> (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</u></p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується

поведінка під час заняття	рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри спортивно-педагогічних дисциплін студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
8. Рекомендована література	
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше.
<p style="text-align: center;"><i>Базова:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аркас М. Історія України-Русі – Одеса : Маяк, 1994. – 392 с. 2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб.– 3-тє вид., доп. – К.: Академвидав, 2006. 688 с. (Альма-матер). 3. Гусев В. І. Історія України: навч. посіб. К.: Вища школа, 2003. 431 с. 4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. К.: Генеза, 2000. 360 с. Давня історія України: в 3 т. – К.: Наукова думка, 1997-2000. 5. Довідник з історії України. А-Я / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста; Ін-т істор. досліджень ЛНУ 	

- ім. І. Франка. – 2-ге вид., допрац. і доп. – К.: Генеза, 2001. 1136 с.
6. Екельчик С. История Украины: становление современной нации. К., 2010. Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005.
Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с. (Альма-матер).
Історія України / за ред. В. Смолія. – 3-тє вид., доп. й перероб. К.:Альтернативи, 2002. – 471с.
 7. Історія України / кер. авт. кол. Ю. Зайцев. – Вид.4-те. – Львів: Світ, 2003. – 520 с.
 8. Історія України: навч. - метод. посіб. для семінар. занять / В.М. Литвин, А.Г. Слісаренко, В.Ф. Колесник [та ін.]. – К.: Знання-Прес, 2006. 460 с.
 9. Історія України: Документи. Матеріали. Посібник / уклад., комент. В. Ю. КороляК., 2002. 448 с. (Альма-матер).
 10. Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – К.: Києво Могиллянська академія, 2006. – Т. 1. – 800 с.; – 2007. – Т. 2. 724 с.
 11. Касьянов Г. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії– К.: Наш час, 2008. 432с.
 12. Король В. Історія України: навч. посібник / В. Король. – 2-ге вид., доп. – К.: В.Ц.:«Академія», 2008. – 496 с. (Альма-матер)
 13. Магочій Павло-Роберт. Історія України. К.: Критика, 2007. 640 с.
 14. Мицик Ю. Історія України: навч. посіб. для старшокласників. К., 2005. 576 с.
 15. Мороз В. Я. Україна у двадцятому столітті. Етап перший. 1900-1920 рр. Львів:Ліга-Прес, 2005. – 656 с.
 16. Новий довідник: Історія України / упоряд. С. Крупчан, Т. Крупчан, О. Скопненко, О. Іванюк.– 2-ге вид. – К.: ТОВ «КАЗКА», 2006. – 736 с
 17. Остафійчук В. Історія України: сучасне бачення: навч. посіб.– 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 422с.
 18. Панченко П. П. Історія України ХХ – початку ХХІ століття: навч. посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка [та ін.]; за заг. ред. В. А. Смолія. – К.: Знання, 2004. – 582 с.
 19. Пасічник М. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 735 с
 20. Полянський О. Історія України : [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неісторичних спеціальностей ВНЗ]. Л.: ЛДУФК, 2011. – 468 с.
 21. Савченко Н. Історія України: модульний курс: навч. посіб.–К., 2006. – 544 с.10
 22. Світлична В. Історія України: навч. посіб. 4-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 400с.
 23. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2005. – 584 с.

Додаткова

1. Видатні постаті в історії України ІХ–ХІХ ст. : Короткі біограф. нариси. Історичні та худож. портрети / В. І. Гусев, В. П. Дрожжин [та ін.]. – К.: Вища школа, 2002. – 359 с.
2. Голодомор 1932–1933 років в Україні: документи і матеріали / упор. Р. Я. Пиріг; НАН України, Ін-т історії України. – К.: Вид. дім. «Києво-Могиллянська академія», 2007. – 1128 с.
3. Дві Русі / за заг. ред. Л. Івшиної. – К.: Факт, 2003. – 496 с. – (Бібліотека газети «День»).
4. Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В. А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005.

5. Єгрешій О. Єпископ Григорій Хомишин: портрет релігійно-церковного і громадсько-політичного діяча. Івано-Франківськ: НоваЗоря, 2006. 168 с.
6. Єгрешій О. Сакральні архетипи: спроба традиціоналістського погляду на історичну ретроспективу. Карпати. Всеукраїнський науковий і культурнопросвітній часопис. 2014. № 5 С. 343–356.
7. Єгрешій О. Гендерна ідеологія: науковий дискурс на тлі руйнування традиції. Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. 2016. № 28. С. 155–164.
8. Єгрешій О. Виступ польського посла Броніслава Войцеховського проти митрополита Андрея Шептицького 1938 р.: зміст та громадський резонанс. Василь Стефаник, Іван Франко, Андрей Шептицький у контексті культурно-просвітницьких процесів кінця XIX–XX століть: колективна монографія / упорядкування та наукове редагування: Наталя Мочернюк, Олександр Солецький. Івано-Франківськ : ВГЦ «Просвіта», 2020. С. 74–83. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/7937?locale=uk>
9. Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії укр. державності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. Іванченко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: МАУП, 2006. – 624 с.
10. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник : навч. посіб. для студ. вищих навч.закл. / редкол. В.М.Литвин [та ін.]; ред. Л. О.Біда. – К.: Вища школа, 2002. – 430 с.
11. Історія України в особах: Литовсько-Польська доба / О. Дзюба, М. Довбищенко, О. Русина [та ін.]. – К.: Україна, 1997. – 272 с.
12. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг.ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. – Київ -Чернівці: Книги – XXI, 2008. – 1100 с.
13. Історія української культури: в 5-ти т. – Т. 1-3. – К.: Наукова думка, 2001.
14. Кудряченко А. І. Політична історія України ХХ століття: підруч. для студ. вищ. навч. закл. А. І. Кудряченко, Г. І. Калінічева, А. А. Костиря. – К.: МАУП, 2006. – 696 с.
15. Організація Українських націоналістів і Українська Повстанська Армія. Історичні нариси / НАН України; Ін-т історії України; С.В. Кульчицький. – К.: Наукова думка, 2005. – 495 с.
16. Петровський В.В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В.В. Петровський, Л.О. Радченко, В.І. Семененко. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2007. – 592 с.11
17. Політична історія України ХХ ст.: У 6 т. / НАН України; Ін-т політ. і етнонац. досліджень; І.Ф.Курас, Ю.І.Шаповал, Ю. А. Левенець [та ін.]. – К.: Генеза, 2002-2003.
18. Політичний терор і тероризм в Україні. ХІХ – ХХ ст. Історичні нариси / Д. В.Архієрейський, О. Г. Бажан, С. І. Білокінь та ін. – К.: Наукова думка, 2002. – 952 с.
19. Полянський О. Курс лекцій з історії України. Остання чверть ХVІІІ – середина ХІХ ст. / О. Полянський. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 192 с.
20. Полянський О. Армія нескорених. До 60-річчя УПА. – Тернопіль:Підручники і посібники, 2002. – 48 с.
21. Полянський О. Український рух Опору в 1921 – 1939 рр. – Тернопіль:Підручники і посібники, 2004. – 64 с.
22. Попович Мирослав. Червоне століття.– К.: АртЕк, 2005. – 888 с.
23. Потоцький В. П. Хто є хто в українській історії / В. П. Потоцький. – Х.: ВД «ШКОЛА», 210. – 160 с. – (Історичний архів: Маленькі таємниці великої історії)..
24. Реєнт О.Усі гетьмани України: Легенди, міфи, біографії. Х.: Фоліо, 2007. – 415 с.(Історичне досьє).

25. Рух Опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник / [передм. Осипа Зінкевича, Олеся Обертаса]. – К.: Смолоскип, 2010. – 804 с.
26. Семененко В. І. Хто такі українці? Що таке Україна? / В. І. Семененко. – Х: ВД «ШКОЛА», 2010. – 160 с. – (Історичний архів: Маленькі таємниці великої історії)..
27. Трофим'як Б. Гімнастично-спортивні організації в національно-визвольному русі Галичини. – Тернопіль, 2001. – 694 с.
28. Yehrechii O., Deliatynskyi R. The repressive policies of the polish authorities against the Greek Catholic Clergy in 1919: methods and features. East European Historical Bulletin. 2020. Issue 15. S. 117–127. URL: <http://eehb.dspu.edu.ua/issue/view/12407>

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

Викладач: Єгрешій Олег Ігорович